

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi–Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Borkowska

Protokolant: stażysta Sylwia Strzelczyk

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku A. Ł. (1), M. M. (1)

z udziałem M. K., S. K.

o podział majątku

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego małżonków S. K. i M. K., których wspólność majątkowa małżeńska ustała z dniem 24 lipca 2015 roku, wchodzi:

1. prawo własności nieruchomości zabudowanej położonej w województwie (...), gminie T., miejscowość G. przy ulicy (...), oznaczona jako działki ewidencyjne o nr (...), obręb (...) o powierzchni (...) ha, dla której Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim prowadzi księgę wieczystą o nr (...), o wartości 1 019 000 (milion dziewiętnaście tysięcy) złotych;

2. udział w wysokości $\frac{1}{2}$ w prawie własności nieruchomości zabudowanej, położonej w Ł. przy ulicy (...), oznaczonej jako działka nr (...), obręb (...), o powierzchni (...) ha, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o nr (...), o wartości 231 500 (dwieście trzydzieści jeden tysięcy pięćset) złotych,

- o łącznej wartości 1 250 500 (milion dwieście pięćdziesiąt tysięcy pięćset) złotych;

II. dokonać podziału majątku wspólnego małżonków S. K. i M. K. w ten sposób, że:

1. przyznać na wyłączną własność M. K. prawo własności nieruchomości opisanej w pkt I.1;

2. przyznać na wyłączną własność M. K. udział w wysokości $\frac{1}{2}$ w prawie własności nieruchomości opisanej w pkt I.2;

III. zasądzić od M. K. na rzecz S. K. kwotę 706 384,01 złotych (siedemset sześć tysięcy trzysta osiemdziesiąt cztery złotych jeden grosz) tytułem spłaty płatną w terminie 2 lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypadku uchybienia terminowi płatności;

III. ustalić, iż każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie;

IV. nakazuje pobrać od uczestników M. K. i S. K. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwoty po 1 430,25 złotych (tysiąc czterysta trzydzieści złotych dwadzieścia pięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

W dniu 14 kwietnia 2017 roku M. M. (1) i A. Ł. (1), reprezentowani przez adwokata, wnieśli o podział majątku wspólnego małżonków M. i S. K. poprzez przyznanie składników majątku w postaci:

1. prawa własności nieruchomości zabudowanej położonej w województwie (...), gminie T., miejscowość G. przy ulicy (...), oznaczonej jako działki ewidencyjne o nr (...), obręb (...) o powierzchni (...) ha, dla której Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim prowadzi księgę wieczystą o nr (...);
2. udziału w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości zabudowanej, położonej w Ł. przy ulicy (...), oznaczonej jako działka nr (...), obręb (...), o powierzchni (...) ha, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o nr (...);

na wyłączną własność M. K., z obowiązkiem spłaty S. K..

W uzasadnieniu wnioskodawcy wskazali że M. K. jest ich dłużnikiem, a w toku postępowania egzekucyjnego uzyskali oni zajęcie wierzytelności wchodzących w skład majątku wspólnego małżonków K., wobec czego konieczne jest dokonanie podziału przysługującego im majątku. Wyrokiem z dnia 2 lutego 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi ustanowił między M. i S. K. rozdzielną majątkową, w miejsce dotychczasowej wspólności. Jednocześnie wnioskodawcy wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz od uczestników kosztów postępowania wedle norm przepisanych.

/wniosek k. 2-3/

W odpowiedzi uczestnicy, reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, wnieśli o oddalenie wniosku, ewentualnie dokonanie podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie jego składników – w postaci zabudowanej nieruchomości rolnej położonej w miejscowości G. oraz 1/2 udziału w prawie własności w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) – na wyłączną własność S. K. oraz zasądzenie na jej rzecz od M. K. zwrotu poniesionych nakładów na majątek wspólny po ich rozliczeniu. Wnieśli także o zasądzenie na ich rzecz od wnioskodawców zwrotu kosztów postępowania.

/protokół k. 190, pismo k. 194-196/

W piśmie z dnia 25 września 2020 roku uczestnicy sprecyzowali roszczenie o zasądzenie od M. K. na rzecz S. K. kwoty 81.134,01 zł tytułem rozliczenia nakładów poczynionych przez uczestniczkę z majątku wspólnego na majątek wspólny w postaci spłaty kredytu po ustaniu rozdzielną majątkowej.

/pismo k. 332/

Do zamknięcia rozprawy strony pozostały przy swoich stanowiskach.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

10 września 2007 roku M. i S. małż. K. zawarli z (...) Bank (...) S.A. umowę kredytu mieszkaniowego nr (...), na mocy której uzyskali kwotę 1.328.352 zł. Kredyt został wzięty na zakup nieruchomości w G..

/umowa k. 197-203, przesłuchanie uczestnika k. 344/

Na mocy wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 marca 2009 roku, wydanego w następstwie apelacji powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 17 listopada 2008 roku, Sąd m.in. zasądził od pozwanego M. K. na rzecz

M. M. (1) i A. Ł. (1) kwotę 127.974 zł odszkodowania z ustawowymi odsetkami od 20 grudnia 2007 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 20.000 zł zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od 20 grudnia 2007 roku do dnia zapłaty.

/wyrok SA k. 27-29/

Postępowanie egzekucyjne z wniosku M. M. (1) i A. Ł. (1) przeciwko M. K. toczy się pod sygn. Km 642/09. W jego toku komornik zajął wierzytelność w postaci prawa do działu majątku wspólnego małżonków M. i S. K..

/zajęcie wierzytelności k. 30-31/

W sprawie z powództwa M. M. (1) i A. Ł. (2), powodów w niniejszej sprawie, wyrokiem z dnia 2 lutego 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, VII Wydział Rodzinny i Nieletnich ustanowił z dniem 24 lipca 2015 roku rozdzielną majątkową między uczestnikami. Apelacja od wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 23 listopada 2016 roku

/wyrok k. 24, wyrok SO k. 25/

Na chwilę ustanowienia rozdzielną majątkową między małżonkami S. i M. K. w skład ich majątku wspólnego wchodziły:

1. prawo własności nieruchomości zabudowanej położonej w województwie (...), gminie T., miejscowość G. przy ulicy (...), oznaczona jako działki ewidencyjne o nr (...), obręb (...) o powierzchni (...) ha, dla której Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim prowadzi księgę wieczystą o nr (...), o wartości 1.019.000 zł;
2. udział w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości zabudowanej, położonej w Ł. przy ulicy (...), oznaczonej jako działka nr (...), obręb (...), o powierzchni (...) ha, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o nr (...), o wartości 231.500 zł (całość nieruchomości – 463.000 zł)

/bezsporne, opinia biegłej K. P. k. 60-126, opinia uzupełniająca k 244-305, przesłuchanie uczestnika k. 344/

Po zakupie działki w G. uczestnicy planowali sprzedać udział w nieruchomości na ul. (...), jednak nie mogli znaleźć chętnego nabywcy.

/przesłuchanie uczestnika k. 344, przesłuchanie uczestniczki k. 344v/

Po orzeczeniu rozdzielną majątkową M. K. chciał sprzedać nieruchomość w G., by uzyskać pieniądze na spłatę swoich zobowiązań. Jego zadłużenie u różnych wierzycieli łącznie sięga 2.500.000 zł. S. K. nie zgodziła się na to, chciała zachować ją dla dzieci. Od 2016 roku uczestniczka spłaca kredyt samodzielnie.

/przesłuchanie uczestnika k. 344, przesłuchanie uczestniczki k. 344v/

Od grudnia 2016 roku do 7 lipca 2020 roku S. K. spłaciła łącznie 162268,02 zł należności kredytowej. Saldo zadłużenia z tytułu kapitału na dzień 7 lipca 2020 roku wyniosła 1.044.292,37 zł.

/harmonogram k. 204-210, pismo (...) k. 333, korespondencja k. 334, historia rachunku k. 335-341/

Uczestnicy nadal pozostają małżeństwem i wspólnie mieszkają. Nieruchomością na ul. (...) zarządza S. K. wraz z bratem M. K.. Wyposażenie mieszkania ma około 13 lat. Komornik odmówił zajęcia tych przedmiotów z uwagi na ich znikomą wartość.

/przesłuchanie uczestnika k. 344/

M. K. zarabia około 1900 zł, natomiast S. K. 5000 zł. Trójka z ich dzieci samodzielnie utrzymuje się i pracuje, dokładają się także do spłaty kredytu (około 1000-2000 zł miesięcznie).

/przesłuchanie uczestnika k. 344, przesłuchanie uczestniczki k. 344v/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego złożonego do akt sprawy. Sąd uznał zgromadzony materiał dowodowy za wiarygodny w całości. Przeważająca część okoliczności faktycznych w sprawie była niesporna i przyznana. W zakresie wartości poszczególnych składników majątku wspólnego Sąd oparł się na sporządzonej przez biegłą K. P. (2) opinii specjalistycznej, w szczególności na kalkulacji załączonej do sporządzonej opinii uzupełniającej. Sąd uznał zawarte w niej wnioski za wiarygodne w całości.

Przy ustalaniu wysokości nakładów poczynionych przez uczestniczkę na majątek wspólny małżonków za szczególnie cenne źródło dowodowe Sąd uznał załączoną przez nią dokumentację bankową wraz z historią rachunku kredytowego, z której jednoznacznie wynika kto, kiedy i w jakiej wysokości spłacał ciążącą na uczestnikach należność kredytową.

W zakresie niezbędnych ustaleń co do obecnego stanu życiowego i majątkowego małżonków K. Sąd oparł się w całości na zeznaniach złożonych przez uczestników w toku sprawy, nie kwestionując ich prawdziwości w żadnej mierze.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Podstawę prawną żądania wnioskodawców w niniejszej sprawie stanowiła regulacja art. 887 § 1 k.p.c. w zw. z art. 902 k.p.c. i 912 § 1 k.p.c.. W wyniku skutecznego zajęcia uprawnienia dłużnika M. K. do żądania podziału majątku wspólnego uczestników obecnego postępowania wierzyciele stali się legitymowani czynnie do żądania podziału majątku małżonków po ukształtowaniu między nimi rozdzielnosci majątkowej na podstawie wyroku z dnia 2 lutego 2016 roku. W wyniku zajęcia uprawnienia do dokonania podziału wierzyciel realizuje to uprawnienie dłużnika na podstawie tzw. substytucji procesowej i może samodzielnie złożyć wniosek o dokonanie odpowiedniego podziału majątku dłużnika (zniesienia współwłasności między tymi osobami). Skuteczne złożenie tego wniosku nie jest uzależnione od dotychczasowego przebiegu egzekucji wierzyciela wobec dłużnika (por. uzasadnienie powołanej wcześniej uchwały z dnia 14 września 2016 r., III CZP 36/16).

Wspólność ustawowa, jaka istniała pomiędzy M. K. a S. K. ustała z dniem 23 listopada 2016 roku, na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi oddalającego apelację od wyroku w przedmiocie ustanowienia między małżonkami rozdzielnosci majątkowej.

Majątek wspólny małżonków stanowią przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. W szczególności są to pobrane wynagrodzenia za pracę oraz za inne usługi świadczone osobiście przez któregokolwiek z nich oraz dochody z majątku wspólnego, jak również z odrębnego majątku każdego z małżonków (art. 32 k.r.o.).

Skład majątku wspólnego małżonków K. na chwilę ustania wspólności majątkowej był w niniejszej sprawie bezsporny. Wszyscy uczestnicy zgodnie przyznali bowiem, że w jego skład wchodzi prawo własności nieruchomości zabudowanej miejscowości G. przy ulicy (...), oznaczonej jako działki ewidencyjne o nr (...), oraz 1/2 udziału prawie własności nieruchomości zabudowanej położonej w Ł. przy ulicy (...). Sąd ustalił wartość składników majątku w oparciu o opinie sporządzone przez biegłą z zakresu szacowania nieruchomości. Żadna ze stron nie kwestionowała wartości nieruchomości wskazanych w opinii uzupełniającej.

Stosownie do art. 567 § 3 w zw. z art. 684 k.p.c., obowiązkiem sądu w sprawie o podział majątku wspólnego jest ustalenie składu i wartości majątku podlegającego podziałowi, przy czym sądowy dział obejmuje składniki należące do tego majątku w czasie ustania wspólności ustawowej i nadal w nim obecne w czasie orzekania o podziale (por. postanowienie SN z dnia 27 sierpnia 1979 r., III CRN 137/79, uzasadnienie uchwały SN z dnia 19 maja 1989 r., III CZP 52/89). Sąd może dzielić jedynie tylko aktywa, nie może natomiast dokonywać podziału lub rozliczenia nie spłaconych jeszcze długów, obciążających nadal - mimo ustania ustawowej wspólności majątkowej - oboje małżonków na skutek czynności prawnych podjętych przez nich w czasie trwania wspólności. Obecna linia orzecnicza Sądu Najwyższego wyraźnie stanowi, że wartość obciążenia hipotecznego nie ma wpływu na wartość rynkową nieruchomości. Istotnie dawniej dominował pogląd przeciwny, jednakże obecnie, analizując realia rynku obrotu

nieruchomościami takie podejście słusznie uległo zmianie. W praktyce obrotu nieruchomościami, obciążenie hipoteką nie ma wpływu na wartość rynkową nieruchomości, lecz na sposób rozliczenia - między stronami umowy przenoszącej własność - ceny jej nabycia, odzwierciedlającej wartość rynkową. Nabycie nieruchomości obciążonej hipoteką za zapłatą na rzecz jej zbywcy pełnej ceny odpowiadającej jej wartości rynkowej przy utrzymującym się obciążeniu hipotecznym, jest związane z niebezpieczeństwem przejęcia - bez stosownego ekwiwalentu - odpowiedzialności nabywcy za dług zabezpieczony hipoteką, ponieważ nabywca nieruchomości, nie będący dłużnikiem osobistym wierzyciela hipotecznego, musi liczyć się z obowiązkiem znoszenia ewentualnej egzekucji wierzytelności z jego nieruchomości. Stąd też powszechna jest praktyka, w której nabywca przekazuje - za zgodą zbywcy - określoną część ceny nabycia bezpośrednio wierzycielowi hipotecznemu (zwykle bankowi) celem zaspokojenia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką (zazwyczaj kredytowej), skutkującego wygaśnięciem hipoteki i jej wykreśleniem z księgi wieczystej za zgodą wierzyciela. Sam fakt obciążenia hipoteką nie wpływa jednak, jak to już wskazano, na obniżenie wartości rynkowej sprzedawanej nieruchomości. Obciążenie hipoteką nie ma także wpływu na obniżenie wartości rynkowej nieruchomości sprzedawanej egzekucyjnie, ponieważ z chwilą przysądzenia własności nieruchomości na rzecz nabywcy licytacyjnego, hipoteka wygasa, a w jej miejsce powstaje uprawnienie wierzyciela hipotecznego do zaspokojenia z sumy uzyskanej z egzekucji. W konsekwencji istnienie hipoteki nie ma żadnego wpływu na wartość rynkową nieruchomości, a jedynie na sposób zapłaty ceny przez ewentualnego nabywcę nieruchomości (por. Uchwały SN: z dnia 27 lutego 2019 r. III CZP 30/18, z dnia 25 lipca 2019 r. III CZP 14/19).

Przy ustalaniu sposobu podziału majątku wspólnego Sąd uwzględnił stanowisko prezentowane przez wnioskodawców. Sąd zwraca uwagę na szczególny charakter niniejszej sprawy w odniesieniu do większości spraw o podział majątku wspólnego. Sprawa ta toczyła się bowiem nie z wniosku jednego z małżonków, ale wierzycieli M. K.. Żaden z małżonków nie miał interesu w dokonaniu podziału majątku – nadal pozostają oni ze sobą w związku małżeńskim i wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe. Także ustanowiona między nimi rozdzielność majątkowa była wynikiem aktywności wierzycieli uczestnika. W odróżnieniu zatem od spraw o podział majątku zawisłych jedynie między małżonkami celem niniejszej postępowania było nie tylko rozstrzygnięcie niepewności prawnej co do tego, jakie elementy i kwoty przysługują każdemu z uczestników, ale przede wszystkim uzyskanie przez wierzyciela możliwości zaspokojenia swoich roszczeń z majątku przypadającego M. K.. W związku z powyższym Sąd nie uznał za zasadne przyznania obu nieruchomości na wyłączną własność uczestniczki S. K. – jak wnosili uczestnicy. Pozbawiło by to bowiem wierzycieli realnej możliwości dochodzenia zaspokojenia swoich wierzytelności z tych elementów majątkowych. Jak wynika z zeznań uczestników postępowania, żadne z nich nie korzysta aktywnie z działki położonej w G.. Mimo rzekomej chęci pozostawienia jej dzieciom działka ta nadal pozostaje własnością uczestników, nie były podjęte żadne próby przeniesienia tytułu prawnego do niej na dorosłe dzieci uczestników. Jak ponadto wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, przysługujące stronom prawo 1/2 udziału w prawie własności lokalu przy ul. (...) jest realizowane przez ich oboje w częściach równych. Oboje bowiem nadal mieszkają razem, nie można stwierdzić że uczestnik nie korzysta z przysługującego mu prawa do lokalu czy też de facto zbył je na rzecz żony w formie podziału quo ad usum. Z uwagi na powyższe Sąd ustalił zatem, że przyznanie wskazanych składników majątku na rzecz uczestniczki S. K. nie znajduje podstaw w ustalonym stanie faktycznym, a takie działanie wiązałoby się z pokrzywdzeniem wnioskodawców, będącymi gospodarzami niniejszego postępowania. W konsekwencji Sąd przyznał te składniki na wyłączną własność M. K., z obowiązkiem spłaty S. K..

Wartość majątku wspólnego uczestników, podlegającego podziałowi wynosi zatem 1 250 500 złotych. Uczestnicy mają równie udziały w majątku wspólnym, więc każde z nich powinno otrzymać aktywa o wartości 625.250 złotych. W wyniku dokonanego podziału majątku wspólnego M. K. otrzymał całość składników majątkowych, zatem należna uczestniczce spłata powinna wynieść 625.250 zł.

S. K. zgłosiła ponadto dodatkowe roszczenie zwrotu poniesionych nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny małżonków.

W postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej pomiędzy małżonkami sąd rozstrzyga także o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku odrębnego lub odwrotnie podlegają zwrotowi (art. 567 § 1 k.p.c.).

Stosownie do przepisu art. 45 § 1 k.r.o., każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny za wyjątkiem wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

O zwrocie wydatków i nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty któregoś z małżonków sąd orzeka z urzędu i ustala wartość tych nakładów bez względu na inicjatywę dowodową uczestników postępowania (tak Sąd Najwyższy w uchwale z 21 lutego 2008 r. III CZP 148/07). Tak w doktrynie jak i w orzecnictwie nie budzi wątpliwości, że sąd orzeka o zwrocie wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny tylko na wniosek małżonka uprawnionego do żądania zwrotu poczynionych wydatków i nakładów (art. 45 § 1 k.r.o.). Żądanie to powinno być zgłoszone w formie pisemnego wniosku zawierającego zarówno określenie wysokości żądanej kwoty, jak i przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie, a zgłaszający takie żądanie obowiązany jest je udowodnić zgodnie z ogólnymi regułami obowiązującymi w postępowaniu cywilnym (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.).

W realiach niniejszej sprawy uczestniczka zgłosiła do rozliczenia nakłady poniesione przez nią na przedmiotowy lokal w ramach spłaty kredytu hipotecznego w okresie od grudnia 2016 roku do lipca 2020 roku w łącznej wysokości 162268,02 zł. Jej żądanie zwrotu opiewało natomiast na połowę tejże kwoty - 81.134,01 zł.

Z treści art. 45 k.r.o. wynika, że rozliczenie nakładów i wydatków wchodzi w grę, gdy zaistniały przesunięcia pomiędzy majątkami: objętym wspólnością ustawową i majątkami osobistymi każdego z małżonków (zostały dokonane wydatki i nakłady z majątku wspólnego małżonków na majątek osobisty jednego z nich lub odwrotnie: z majątku osobistego jednego z małżonków na majątek wspólny). Podobnie rzecz się ma, jeżeli chodzi o spłatę długu jednego z małżonków z majątku wspólnego (art. 45 § 3 k.r.o.). Rozliczenie nakładów i wydatków, o jakim mowa w powołanym wyżej przepisie, nie wchodzi w grę, gdy były one czynione z majątku wspólnego na ten majątek. Ponadto nie ulega wątpliwości, że kwoty wydatkowane na spłatę kredytu hipotecznego zaciągniętego wspólnie przez małżonków płacone już po ustaniu wspólności majątkowej (a nawet podziale majątku) stanowią nakłady podlegające rozliczeniu (tak SN w Uchwale Składu Siedmiu Sędziów z dnia 27 lutego 2019 roku, III CZP 30/18).

Sąd uznał za udowodniony fakt, że wnioskodawczyni łożyła tytułem spłaty kredytu hipotecznego wskazaną kwotę 162268,02 zł, na co przedstawione zostały dowody z wyciągu rachunku bankowego. W związku z tym, że udziały pomiędzy byłymi małżonkami we współwłasności lokalu po ustaniu wspólności majątkowej były równe, także w takim zakresie małżonkowie byli odpowiedzialni za zobowiązania wynikające ze wspólnego majątku. Roszczenie uczestniczki o zapłatę kwoty 81.134,01 zł było zatem zasadne w całości, jako że całość wpłaconej sumy tylko w połowie stanowi nakład z majątku osobistego na majątek uczestnika, w pozostałym zakresie stanowiąc jej udział w przedmiotowym zobowiązaniu.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że M. K. obowiązany jest zapłacić S. K. kwotę 706.381,01 zł (625.250 zł +81.134,01) tytułem spłaty jej udziału w majątku wspólnym małżonków.

Sąd zasądzając spłatę oparł się na regulacji art. 212 § 3 k.c., zgodnie z którym jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. W razie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu. W wypadkach zasługujących na szczególnie uwzględnienie sąd na wniosek dłużnika może odroczyć termin zapłaty rat już wymagalnych.

Postawę prawną orzeczenia o kosztach postępowania stanowił art. 520 § 1 kpc, ustanawiający zasadę w postępowaniu nieprocesowym, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Wyjątki od tej zasady został przewidziany w paragrafach następnych – w przypadku bowiem sprzeczności interesów Sąd może nałożyć na ich obowiązek pokrycia kosztów postępowania stosownie do zakresu uwzględnienia ich stanowiska.

Sprawa o podział majątku wspólnego rozpatrywana jest w postępowaniu nieprocesowym, ma zatem do niej zastosowanie zasada wyrażona w art. 520 § 1 kpc. Sąd nie znalazł przesłanek do odstępowania od tej reguły przy orzekaniu o kosztach postępowania.

Sprzeczność interesów pomiędzy uczestnikami w rozumieniu art. 520 § 2 i 3 kpc występuje wtedy, gdy postanowienie kończące postępowanie w sprawie wywiera wpływ dla jednych zainteresowanych na zwiększenie a dla innych na zmniejszenie ich praw (por. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2019 r. III CSK 232/18). W procesach sądowych taka sytuacja przejawia się najczęściej poprzez zasądzenie od jednej strony na rzecz drugiej określonej kwoty bądź nałożenie na nią konkretnego obowiązku. Taka sytuacja nie ma jednak miejsca w niniejszej sprawie. Jak bowiem wskazuje się w judykaturze, w sprawach o podział majątku wspólnego nie występuje sprzeczność interesów, o której mowa w art. 520 § 2 i 3 kpc, niezależnie od stanowiska stron i zgłaszanych przez nie twierdzeń i wniosków w przedmiocie składu, wartości i sposobu podziału majątku wspólnego. W postępowaniu tym strony są także w równym stopniu zainteresowane rozstrzygnięciem i ich interesy są wspólne o tyle, że celem postępowania jest wyjście ze wspólności majątkowej i definitywne uregulowanie wzajemnych stosunków majątkowych (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2018 r. II CSK 169/18).

Sąd zwrócił uwagę na szczególny charakter niniejszej sprawy, jako że toczyła się ona nie z wniosku jednego z małżonków, ale z wniosku wierzyciela M. K. z udziałem obojga małżonków. Sytuacja ta nie miała jednak wpływu na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania. Wszyscy bowiem byli w równym stopniu zainteresowani dokonaniem podziału majątku. Bezspornie bowiem między małżonkami wprowadzona została rozdzielność majątkowa, wobec czego wydane w sprawie postanowienie usunęło istniejącą między nimi niepewność prawną co do prawa własności poszczególnych składników majątkowych. Wnioskodawcy natomiast uzyskali informację, z których dokładnie składników majątkowych mogą się zaspokoić. Sąd podkreśla, że w swojej istocie dokonanie podziału majątku nie dało wierzycielom żadnych dodatkowych praw czy roszczeń, a jedynie umożliwiło im dokładne określenie składu majątku dłużnika. Wnioskodawcy nie nabyli w toku sprawy żadnych praw, a jedynie ułatwiona została im realizacja prawa nabytego wcześniej w sprawie o zapłatę. Nie można zatem stwierdzić, by w jakikolwiek sposób „wygrali” sprawę, byli bowiem w takim samym stopniu jak uczestnicy zainteresowani usunięciem niepewności prawnej dotyczącej elementów majątku wchodzących poprzednio w skład majątku wspólnego małżonków. W niniejszej sprawie prawa żadnej ze stron nie uległy zwiększeniu ani zmniejszeniu, wobec czego nie można było stwierdzić, że rzeczywiście w sprawie była jakakolwiek sprzeczność interesów. Wobec powyższego Sąd nie znalazł podstaw od odstąpienia od reguły stosowanej w postępowaniu nieprocesowym i orzekł, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

W sprawie Skarb Państwa tymczasowo wyłożył kwotę 2.860,50 zł na poczet wynagrodzenia biegłej. Rozstrzygnięcie o pokryciu tejże kwoty znajdowało natomiast swoją podstawę w zw. z art. 105 par. 1 kpc, stanowiącym iż współuczestnicy sporu zwracają jego koszty w częściach równych. Jako że w toku postępowania wnioskodawcy wydatkowali już tytułem wynagrodzenia biegłego łączną kwotę 3.473,5 zł (uiszczoną solidarnie co do kwoty 1.000 zł tytułem zaliczki oraz po 1736.75 zł po wezwaniu Sądu), zasadnym jest by kwotę tymczasowo wydatkowaną przez Skarb Państwa pokryli w częściach równych uczestnicy, który dotychczas nie byli wzywani do uiszczenia z tego tytułu żadnych kwot. Z związku z powyższym Sąd nakazał pobrać od M. K. i S. K. po 1.430,25 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.